

LUNDS
UNIVERSITET

Sektion Student och utbildning

Åke Heed

Studie- och karriärvägledare

Sekreterare Rekryteringsrådet

Uppföljning av arbetet med breddad rekrytering 2010

Till idag underrepresenterade grupper vid Lunds universitet räknas såväl studenter från studieovana hem som studenter med utländsk bakgrund. I jämförelse med riksgenomsnittet är det framför allt andelen studenter från studieovana hem som är låg. Störst är snedrekryteringen på våra längre översökta utbildningsprogram. Att bredda rekryteringen till dessa utbildningar är därför högprioriterat när det gäller alternativa urval och validering av reell kompetens.

Fokus ligger inte bara på själva rekryteringsprocessen utan också på stöd under studietiden och inför arbetslivet samt utökad informationen om arbetsmarknaden för olika utbildningar. Arbetet med breddad rekrytering har alltmer kommit att inordnas i ordinarie rekryteringsverksamhet, vilket innebär att insatser och stöd kommer alla studenter tillgodo. Ett utökat mångfaldsperspektiv i personalutbildningen är ett annat viktigt insatsområde.

Centrala handlingsplanen för breddad rekrytering 2009-2012 anknyter på viktiga punkter till Lunds universitets strategiska plan liksom till planerna kring jämställdhet, likabehandling av studenter och tillgänglighetsfrågor: "Särskilda insatser görs för att inspirera idag underrepresenterade grupper till högre utbildning". Alla fakulteter/områden har idag också egna lokalt anpassade handlingsplaner.

Rekrytering till Lunds universitet – några fakta

Totala ökningstakten av nya studenter till LU har varit oförändrad de senaste åren (ca 11%), medan ökningstakten i landet som helhet har varit något högre. Genomsnittsåldern är lägre vid LU än totalt i landet, liksom att vi har större andel manliga studenter (många tekniska utbildningar). Dock en ökande andel kurser med jämn könsfördelning. Nybörjarna vid LU har i högre grad högutbildade föräldrar än i landet totalt. Andelen internationella studenter vid LU har under senaste tioårsperioden ökat från 20% till drygt 30% av nybörjarna (utbytesavtal men främst masters). Se även bilagor.

Studentrekrytering - Alternativt urval, särskild prövning och reell kompetens

Såväl fakulteterna som den universitetsgemensamma rekryteringsverksamheten bedriver ett omfattande arbete när det gäller att intressera och rekrytera ungdomar för studier på Lunds universitet. Vid mässdeltagande och andra arrangemang och möten med högstadiel elever och gymnasieelever är ambitionen alltid att ha studenter med olika bakgrund närvarande. Mycket arbete läggs på att utveckla hemsidor och kataloger så att de blir attraktiva för olika målgrupper och på att introducera nya kanaler, t.ex. nya sociala medier, för kommunikation framför allt med ungdomar.

Från och med antagningen till höstterminen 2008 kan lärosätena bestämma vilka urvalsgrunder som ska användas för högst en tredjedel av platserna på en utbildning som påbörjas på en grundnivå och som vänder sig till nybörjare. En avsikt med att tillämpa alternativt urval är att underrepresenterade grupper ska ges större möjlighet att antas till utbildning. Alternativt urval får dock endast avsedd effekt när antalet behöriga sökande överstiger antalet befintliga studieplatser.

Andra urvalsmetoder används idag vid Lunds universitet på de konstnärliga utbildningarna i Malmö, industridesignutbildningen, arkitektutbildningen (1/3 av platserna), journalistutbildningen, författarskolan och trafikflygarutbildningen. Metoderna är arbetsprov, kunskapsprov och intervjuer. Till våra magister- och mastersprogram gäller särskilt urval där hänsyn tas till tidigare högskolestudier, ansökningsbrev, rekommendationsbrev och ibland även intervju.

Alternativa urval, ett projekt som igångsattes 2009 för att universitetet skulle utveckla nya metoder och införa alternativa urval i en bredare omfattning. Tyvärr avstannade projektet ganska omgående (på grund av sjukskrivning) och är inte aktivt.

Särskild prövning: Universitetets antagningsnämnd beslutade vid antagningen till hösten 2010 att i vissa fall pröva enskilda sökandes meritvärde inom gruppen med utländska betyg, t.ex. när ingen student antagits från denna urvalsgrupp. Man jämförde den sökande i gruppen utländska betyg som hade högst meritvärde med meritvärdet hos de antagna i övriga urvalsgrupper. Villkoret för att bli antagen efter särskild prövning var att studentens meritvärde var minst likvärdigt med dem som redan antagits och att ingen blivit antagen från urvalsgruppen med utländska betyg. 17 studenter antogs till nybörjarprogram och 24 till fristående kurs enligt detta förfarande.

Reell kompetens: Under 2010 gavs 114 bifallsbeslut (ca 1/3 av ansökningarna) för behörighet genom reell kompetens vid Lunds universitet (grundläggande och särskild behörighet). 2009 gavs 90 st bifall. Vår antagningsavdelning har möten med sina kollegor i södra regionen för att försöka utarbeta mera likartad praxis vid tillämpning och kring information på hemsidor.

Områdenas redovisningar

Juridiska fakulteten startade sin nya distanskurs "Utvidgad juridisk introduktionskurs" vt-10. Den har platsgaranti och endast grundläggande behörighet krävs. Genom *särskild urvalsgrund* får de 20 bästa och med betyget Med beröm godkänd (AB) på tentamen plats på juristprogrammet efterföljande termin (12% av totala antalet). Detta kan ses som en extra chans för sökande som inte har tillräckligt höga betyg från gymnasiet eller poäng från högskoleprovet. Till ht-10 erbjöds 23 st (13 kv) plats på programmet. Utvärdering beräknas klar april-11 och redovisas på Rekryteringsrådets möte 11 maj. Fakultetsambassadörerna har många medlemmar från Juridicum.

Medicinska fakulteten har utbildat studentambassadörer från sina samtliga program, som ihop med studievägledarna är ute på vård- och utbildningsmässor och gymnasieskolor. De har också deltagit på Öppet hus för högstadielärover. Studievägledarna bygger också upp kontaktnät med gymnasieskolor med låg övergång. Dessa skolors studievägledare har bjudits in till speciella informationsmöten, där t.ex. en manlig sjuksköterskestudent gav sin syn på utbildningen. Arvoderade mentorer har utökats på sjuksköterskeprogrammen för att introducera från andra kulturer. Fadderverksamhet finns för alla nybörjare på läkar- och biomedicinarutbildningen. Arbetsmarknadsdagar anordnas av de olika programmen.

Humaniora/Teologi hade i dec-10 sin andra heldagskonferens för vägledare från gymnasieskolor, KomVux och olika Vägledningscentrum kring "Att vägleda till studier i humaniora och teologi". Inför denna gjordes en folder med alumni- porträtt och vägar ut i arbetslivet, som också lagts på hemsidan. Pilotprojekt har startats där sex lärare fortbildas för att hålla föreläsningar för sina studenter om "Vilka kompetenser får de med sig och hur kan dessa användas i arbetslivet". Ska utvärderas under 2011. På försök har gymnasieklass bjudits in för föreläsning i "Etik och kommunikation". Fortsätter. SI (Supplemental Instruction) används inom de flesta ämnen och bedöms ha allra störst effekt för noviser från icke-akademiska miljöer. SI-mentorer besöker också gymnasieskolor. PDP (Personal Development Planning) erbjuds studenterna.

Naturvetenskapliga fakulteten startade ht -10 "*alternativa ingångar*" till fem av sina femton naturvetarprogram. Behörighet i Matematik C och Naturkunskap B räcker. Börjar med en termin nä ämnen. Syftet var dels att öka rekryteringen, men också att bredda och få nya sökande från t.ex. naturbruksgymnasier. Dessa ingångar blev till och med översökta. Under året har kompetensprofiler och alumni- intervjuer gjorts till webben och i tryckt form.

Omfattande skolsamverkan med bl.a. "LUNE- shower" för att avdramatisera na- ämnena och "Högskolan nästa" med doktorander som mentorer vid invandrantäta Latinskolan i Malmö. Studentkåren ansvarar för fadderverksamhet.

Samhällsvetenskapliga fakulteten har startat flera nya program då man ser att de i högre grad lockar till sig studenter från studieovana hem, jämfört med fristående kurser. Liksom att praktik lagts in. För att nå nya åldersgrupper har man affischerat på bibliotek, arbetsförmedlingar, m.fl. om öppna föreläsningar. Satsning på fler distanskurser har också breddat rekryteringen. Man ger föreläsningar ute på gymnasieskolor och bjuder in dem till institutionen. Genusvetenskap sänder ut studentambassadörer till skolor kring "Vad är och gör en samhällsvetare?". Mentorer finns på vissa institutioner och området utvecklar nu ett gemensamt SI- mentorprogram. Alumni finns som t.ex. "Kontaktbara psykologer" och socionomernas "Medverkan av externa parter". Programmet Service management satsar på olika sociala medier och riktad marknadsföring för att nå bredare grupper.

Ekonomihögskolan har under -10 intensifierat arbetet med att bjuda in lärare och vägledare vid gymnasieskolorna i regionen för att informera om studiemöjligheterna och att även nå nya grupper. Rutiner för uppföljning av studierna har tagits fram och stöd erbjuds vid behov, t.ex. vägledning. Ett led i detta är att studievägledarna gått utbildning i coachning. Man satsar mycket på kontakten med arbetsgivare under studietiden, bl.a. genom sitt Karriärcenter och "Partnerskapet".

Lunds Tekniska Högskola har idag SI-mentorskap på sina samtliga program. Teknologer går ut till 14 gymnasier där 25 gymnasister utbildats till SI-ledare (plus 60 utanför Skåne). Dessa stöttar sina yngre elever i na-ämnena, avdramatiserar dem. Ofta finns skolorna i kommuner med låg övergång. T.ex. Klippan har väl fungerande SI. Även spridit sig till grundskolor där 10 elever utbildats inom SI. Under -10 har 75 praktikanter från gymnasier och grundskolor tagits emot under 1-2 veckor. Projektet "Teknikåttan" bjuder in 500 skånska åttondeklasser en dag varje vår. Tekniska basåret/basterminen vid Campus Helsingborg är mycket populärt och breddar rekryteringen. Pedagogisk akademi med avdelningen "Genombrottet" arbetar med pedagogiska mångfaldsfrågor. "Early Warning System" används för att tidigt identifiera behov, inte minst hos invandrarstudenter. "Vattenhallen Science Center" tog under -10 emot 19 500 besökare, varav 330 skolklasser.

Konstnärliga fakulteten. Musikhögskolan har knutit lärare med annan musikalisk och etnisk bakgrund till utbildningen och ökat mångfalden av undervisningsstilar. Man förlägger med avsikt Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) även till s.k. mångkulturella skolor. Genom utbildningssamarbeten och samarbeten med olika preparandutbildningar nås bredare målgrupper än vanligt. En ny kurs för kognitivt funktionshindrade har startats under -10 för att undersöka deras möjligheter till högre musikutbildning. Mentorsverksamhet provades -09, men fick ej bra genomslag. Planeras. Teaterhögskolan har en väl fungerande fadderverksamhet där studerande hjälper nybörjarna, en kontakt som ofta följer med även ute i yrkeslivet. Kontakter har inletts med Fakultetsambassadörerna. En lärare från Musikhögskolan sitter i styrelsen i det nationella nätverket Include som arbetar för breddad rekrytering inom högre utbildning. Dessutom finns ett nätverk för breddad rekrytering inom de konstnärliga högskolorna i landet. Malmö anordnade konferensen i febr-10.

Centrala studievägledningen gör regelbundna besök på KomVux och Vägledningscentrum i Malmö där majoriteten av besökarna har icke-akademisk och/eller invandrarbakgrund. En dag varannan vecka är en studievägledare på Campus Helsingborg. En hel del breddad rekrytering representeras i dessa bokade besök. I vår inbjudan till Lunds universitets årliga informationsdagar för gymnasieelever, KomVux och Folkhögskolor, betonas särskilt, på förekommen anledning, att även elever från yrkesprogrammen ska känna sig välkomna. Studievägledarna deltar årligen i utbildningsmässor, dels de största i Stockholm, Göteborg, Malmö och Köpenhamn, dels ute på olika skolor. Målgruppen blir mycket bred, både vad gäller grad av

studieintresse, inriktning och ålder.

En studievägledare är ansvarig för ”Folkhögskoleprojektet” där 13 folkhögskolor i Skåne infört det ”högskoleförberedande året”. Ordnar årlig info.dag för eleverna och en dag för ansvariga lärare. Nyhetsbrev om högskolestudier skickas till studievägledare vid grund- och gymnasieskolor i södra Sverige.

Studievägledning och information genom Skype/MSN/webbkamera och chatt gör att nya grupper nås.

Studieverkstaden har service i första hand för studenter på grundnivå vad gäller studieteknik och akademiskt skrivande. Deras seminarier och föreläsningar ingår numera i många institutioners rutiner och kompletterar institutionens arbete kring studieteknik och skrivande. Samverkan finns med t.ex. programmen på LTH, Ekonomihögskolan, Socialhögskolan och Vårdhögskolan, men även med många fristående kurser. Utbildningar med få undervisningstimmar ställer särskilt höga krav på studiestrategier och studieverkstaden utgör ett komplement vid uppsatsskrivande. Samverkan finns med Studenthälsan i kurserna ”Våga tala” och ”Våga skriva”.

Verksamheten har sin grund i det mångfaldsarbete som innebär en ökad tillströmning av studenter från s.k. studieovana miljöer, liksom med annat modersmål än svenska. I enskild handledning, mindre grupper, kortare kurser och föreläsningar, erbjuds studenten språk- och skrivhandledning. Medvetenhet om studierutiner, om språkets grundläggande betydelse och det egna kunskapsansvaret kan ge en ökad tilltro till den egna studiekompetensen på ett tidigt stadium och minska risken för studieavbrott.

Studieverkstaden finns tillgängligt för studenterna på Campus Helsingborg en dag/vecka.

Behov av engelsk språkpedagog framförs från studieverkstaden.

Karriärservice finns såväl centralt som lokalt ute på de flesta områdena. Ger service med att förbereda studenterna inför yrkeslivet, kring CV, test och jobbintervjuutrustning, liksom tips i kontakten med arbetslivet kring praktik och examensarbeten. En LU-gemensam databas, CV.LU.SE, har byggts upp, där även alumni- förebilder är en viktig del. På våra institutioners hemsidor finns idag betydligt mera information kring arbetsmöjligheter och uppföljning av var studenterna får jobb.

Projektet ”Anställningsbarhet och bildning”

Projektet, ett nu avslutat centralt projekt, anordnade uppföljningsdag i nov 2010 kring de tio lokala områdesprojekt som blivit följden. Föreläsningar och gruppsamtal kring t.ex. HT:s projekt ”Arbetslivsanknytning utan praktik – är det möjligt?” och ”Att arbeta med generella kompetenser och samtidigt understödja ämneslärande – går det?” med exemplet idrottsvetenskap. Case hölls kring Juridicums alumniprojekt där 10.000 alumner bjöds in till ”Homecoming Day”.

Mångfaldsperspektiv för lärare och ledare

Projektet ”Anställningsbarhet och bildning” har även startat upp en seminariereserie för att stödja och stimulera lärare till nya och innovativa undervisnings- och examinationsformer som är bättre anpassade till en heterogen studentgrupp.

”Rådgivande gruppen mångfald” arbetar med tre huvudpunkter: 1. Arbetsförhållanden för anställda ur ett etniskt perspektiv. 2. Personalrekrytering ur ett mångfaldsperspektiv. 3. Förebygga trakasserier. Tar också beslut om SFU, kurser i svenska för universitetsanställda, oftast gästforskare. Personalchefen är ordförande, två professorer från N-fak respektive Ekonomihögskolan, facklig representant samt sammankallande från personalsektionen. Under 2010 har verksamheten varit inaktiv, men beräknas åter sätta igång hösten 2011.

Retention

Tekniskt utvecklingsarbete pågår för ett bättre uppföljningssystem kring retention, alltså kring behållande/avhopp av studenter vid Lunds universitet. Nya systemet ”Kuben” beräknas vara i drift hösten 2011.

Utvärderingsenhetens Studentbarometrar under år 2010 har med avsnitt om retention; ”Fyra programutbildningar vid Campus Helsingborg (2010:256)”, ”Socionomprogrammet (2010:258)”, ”Student- och Lärarbarometern Naturvetenskap (2011:262)”.

Alumniverksamhet

LU:s gemensamma Alumni-databas, där samtliga fakulteter medverkar, har under år 2010 ökat från 12 000 till 17 000 inskrivna alumner (42% ökning). Detta är ett led i att öka studenternas kontakt med arbetslivet och därmed öka anställningsbarheten. Universitetet får också viktiga signaler från sina före detta studenter på hur deras utbildning fungerat i arbetslivet.

Utvärderingsenhetens rapportserie har under år 2010 tagit upp LU-alumners erfarenheter av utbildning och arbetsliv; "Socionomprogrammet" (2010:258), "LTH" (2010:260), "Musik – Konst – Teater" (2010:261).

Statistik och analyser, se bilagor Utvärderingsenheten.

Eva Åkesson

Ordförande Rekryteringsrådet

Åke Heed

Sekreterare Rekryteringsrådet